

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ίδρυση Μητροπολιτικού Οργανισμού Μουσείων Εικαστικών Τεχνών Θεσσαλονίκης και άλλες διατάξεις»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, μετά την επεξεργασία του από τη Διάρκη Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, αποτελείται από τρία κεφάλαια και είκοσι (20) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου που αφορά στην έναρξη ισχύος του νόμου.

Συμφώνως προς την Αιτιολογική Έκθεση, «το προτεινόμενο σχέδιο νόμου αποβλέπει στη συνένωση των διοικητικών και καλλιτεχνικών λειτουργιών των ΝΠΙΔ “Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης” και των Τμημάτων του, “Μουσείο Φωτογραφίας Θεσσαλονίκης” και “Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης”, από τη μία και του Κοινωφελούς Ιδρύματος “Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης” και του “Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης Άλεξ Μυλωνά”, από την άλλη, υπό τη σκέπη ενός ενιαίου μητροπολιτικού οργανισμού – “πλατφόρμας”, δημοσίου χαρακτήρα». Προς την κατεύθυνση αυτή, «προσδιορίζεται η διάρθρωση και οργάνωση των επιχειρησιακών μονάδων του νέου Οργανισμού, στις οποίες ανατίθεται η επιδίωξη της βασικής δημόσιας αποστολής του, δηλαδή η ανάπτυξη μουσειακών λειτουργιών και καλλιτεχνικών δράσεων», με στόχο την «ίδρυση και λειτουργία αυτοτελών επιμέρους επιχειρησιακών δομών, που συγκροτούνται στην βάση της ιδιαιτερότητας του είδους ή του μέσου της μουσειακής/καλλιτεχνικής δραστηριότητας που προάγουν και υποστηρίζουν».

Στο νομοσχέδιο ρυθμίζονται, κυρίως, η νομική μορφή, η έδρα και ο σκοπός του (άρθρο 1), ζητήματα σχετικά με τη διοίκηση και τα όργανα της διοίκησης του υπό ίδρυση νομικού προσώπου (Διοικητικού Συμβουλίου, Γενικού Διευθυντή) (άρθρα 2 και 3), οργάνωσης των διευθύνσεων και των υπηρεσιών του

οργανισμού (διάρθρωσης Διευθύνσεων – Καλλιτεχνικής Επιτροπής, Διεύθυνσης Μοντέρνας Τέχνης, Διεύθυνσης Σύγχρονης Τέχνης, Τμήματος Σύγχρονης Γλυπτικής, Διεύθυνσης Φωτογραφίας, Πειραματικού Κέντρου Τεχνών, ενιαίων διοικητικών και βοηθητικών υπηρεσιών – προσωπικού) (άρθρα 4 έως 10), καθώς και ζητήματα λειτουργίας του Οργανισμού (περιουσίας, πόρων και οικονομικής διαχείρισης – ελέγχου) (άρθρα 11 έως 13). Οι διατάξεις του άρθρου 14 καλύπτουν τη μεταβατική περίοδο από την έναρξη της ισχύος των υπό ψήφιση διατάξεων έως τη διοικητική διασύνδεση των υπό ενοποίηση νομικών προσώπων στον ενιαίο πλέον Οργανισμό, και με τις διατάξεις των άρθρων 15 και 16 κυρώνονται οι από 19 Απριλίου 2017 και 14 Σεπτεμβρίου 2017 συμφωνίες παραχώρησης δικαιωμάτων χρήσης κινητών και ακινήτων μεταξύ του ν.π.ι.δ. «Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης» και του κοινωφελούς ιδρύματος «Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης» αφενός, καθώς και μεταξύ των δύο ανωτέρω και του «Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης Άλεξ Μυλωνά» αφ' ετέρου, συμπεριλαμβανομένων των οικείων παραρτημάτων τους (Προσαρτήματα Ι και ΙΙ, αντιστοίχως). Ακολουθώντας, στο άρθρο 17 προβλέπονται οι καταργούμενες διατάξεις από τη θέση σε ισχύ των νέων διατάξεων, με το άρθρο 18 τροποποιείται η υποπερίπτωση ββ της περίπτωσης γ της παραγράφου 9 του άρθρου 109 του ν. 3852/2010, με το άρθρο 19 αντικαθίστανται οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 42 του ν. 4342/2015 (Α' 143), όπως τροποποιήθηκαν με την παράγραφο 1 του άρθρου 84 του ν. 4547/2018 (Α' 102), και αντικαθίσταται το άρθρο 33 του ν. 4547/2018. Τέλος, στο άρθρο 20 ορίζεται η έναρξη ισχύος του παρόντος.

Επισημαίνεται ότι η διοίκηση του «Μητροπολιτικού Οργανισμού Μουσείων Εικαστικών Τεχνών Θεσσαλονίκης» περιλαμβάνει δύο όργανα: ένα συλλογικό, το Διοικητικό Συμβούλιο, και ένα μονομελές, τον Γενικό Διευθυντή, (άρθρα 2 και 3). Το εννεαμελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο είναι αρμόδιο για όλα τα θέματα που αφορούν στη διοίκηση και λειτουργία του Οργανισμού, εκτός από εκείνα που ρητώς εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Γενικού Διευθυντή, καθώς και ο Γενικός Διευθυντής, ο οποίος επιλέγεται κατόπιν διεθνούς πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, διορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 1

α. Σημειώνεται, ότι το εν λόγω νομικό πρόσωπο αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου ειδικού σκοπού, το οποίο λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος (βλ., σχετικώς, Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, 2017, σελ. 327 επ.). Τα νομικά πρόσωπα ειδικού σκοπού ιδρύονται διά νόμου, διέπονται από τη συνταγματική αρχή της νομιμότητας, και ανα-

πτύσσουν μόνο τις δραστηριότητες που τους επιτρέπουν οι ειδικώς καθοριζόμενοι διά του νόμου σκοποί (αρχή της ειδικότητας). Έχουν, εξ άλλου, διοικητική αυτοτέλεια δυνάμει των διατάξεων που αναγνωρίζουν στα όργανά τους την αρμοδιότητα να ρυθμίζουν, με αποφάσεις τους, τα σχετικά με τη δραστηριότητά τους ζητήματα (βλ. άρθρο 2 και 4 του νομοσχεδίου).

6. Στην παράγραφο 1 εδ. β', για λόγους εννοιολογικής σαφήνειας, η φράση «Ο Οργανισμός λειτουργεί (...) και απολαμβάνει τις ατέλειες, καθώς και τα δικαστικά, δικονομικά και ουσιαστικά προνόμια του Δημοσίου (...)», πρέπει να αντικατασταθεί από την φράση «Ο Οργανισμός λειτουργεί (...) και απολαύει των ατελειών, καθώς και των δικαστικών, δικονομικών και ουσιαστικών προνομίων του Δημοσίου (...)».

2. Επί του άρθρου 4 παράγραφος 2

Στην προτεινόμενη διάταξη ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι το Διοικητικό Συμβούλιο, κατόπιν εισήγησης του Γενικού Διευθυντή, επικουρούμενου από την Καλλιτεχνική Επιτροπή, καταρτίζει Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας του Οργανισμού, ο οποίος εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Πολιτισμού και Αθλητισμού και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στον ανωτέρω Κανονισμό ρυθμίζεται, ειδικώς, κάθε θέμα που αφορά στην εσωτερική οργάνωση και λειτουργία του Οργανισμού, όπως η ειδικότερη διάρθρωση των υπηρεσιών, οι θέσεις κατά ειδικότητα του αναγκαίου ανά υπηρεσιακή μονάδα προσωπικού, η κατανομή των καθηκόντων του προσωπικού και η υπηρεσιακή του κατάσταση, τα πειθαρχικά παραπτώματα και οι ποινές, καθώς και η πειθαρχική διαδικασία, οι ειδικότεροι τρόποι προσπορισμού εσόδων και η κατά κατηγορία διαδικασία διαχείρισής τους.

Σημειώνεται ότι, συμφώνως προς το άρθρο 43 παρ. 2 εδ. β' του Συντάγματος, επιτρέπεται να ορισθούν ως φορείς άσκησης κανονιστικής αρμοδιότητας, εκτός από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, και άλλα όργανα, εφόσον πρόκειται για «ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό». Ως ειδικότερα δε θέματα θεωρούνται «εκείνα, τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση προς την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, μερικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος, που αποτελεί το αντικείμενο της εν λόγω νομοθετικής ρυθμίσεως», ενώ ως λεπτομερειακά, τα ζητήματα που αφορούν «στη θέσπιση όλως δευτερευουσών και επουσιωδών ρυθμίσεων. Περαιτέρω, οι κύριες και ουσιώδεις ρυθμίσεις πρέπει να έχουν τεθεί από τον ίδιο τον νομοθέτη», (βλ. σχετικώς, Επ. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, 2011, αρ. 54 και σελ. 58 επ., και Χ. Μουκίου, Η κανονιστική αρμοδιότητα της Διοίκησης, 2009, σελ. 212 επ.). Απαιτείται, επομένως, η ρύθμιση να περιέχει στο νομοθετικό κείμενο όχι απλώς τον καθ' ύλην προσδιορισμό του αντικειμένου της εξουσιοδότησης, αλλά, και την ουσιαστική ρύθμισή

του, έστω και σε γενικό, ορισμένο, όμως, πλαίσιο, συμφώνως προς το οποίο θα ενεργήσει η Διοίκηση προκειμένου να ρυθμίσει τα μερικότερα θέματα (βλ. Στε Ολομ. 235/2012, Στε Ολομ. 1300/2011, Στε 96/2009, Στε 567/2006, Στε 3889/2005, Στε 2967/1999, Στε 830/1999).

Έχει κριθεί, συναφώς, ότι δεν συνιστούν ειδικότερα ζητήματα, μεταξύ άλλων, η σύσταση θέσεων προσωπικού, οι σχέσεις εργασίας του και η διάρθρωση υπηρεσιών (πρακτικό επεξεργασίας του Στε 578/2002 σχετικώς προς το Επιστημονικό και Ερευνητικό Κέντρο Πολιτικής Προστασίας).

Επισημαίνεται, επίσης, ότι τα ως άνω ζητήματα δεν μπορούν να θεωρηθούν ως «ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτηριστικά τεχνικό ή λεπτομερειακό» κατά την έννοια της παρ. 2 εδ. β' του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος, ώστε να μπορούν ρυθμισθούν με πράξεις άλλων οργάνων, εκτός του Προέδρου της Δημοκρατίας. Αντιθέτως, συμπεριλαμβανομένης της πειθαρχικής διαδικασίας, συνιστούν θέματα που αφορούν στον πυρήνα της υπηρεσιακής κατάστασης του προσωπικού, τα οποία, εν προκειμένω, αφ' ενός δεν ρυθμίζονται ούτε καν σε γενικές γραμμές από την εξουσιοδοτική διάταξη, αφ' ετέρου απουσιάζει από αυτή οποιαδήποτε παραπομπή στις ρυθμίσεις του Υπαλληλικού Κώδικα.

Αθήνα, 22 Οκτωβρίου 2018

Ο εισηγητής
Χαράλαμπος Κύρκος
Προϊστάμενος του Τμήματος Κοινοβουλευτικής Ιστορίας
Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο προϊστάμενος του Α' Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών